

NORTURA SA AVD FORUS
Postboks 40
4068 STAVANGER

Kontakt saksbehandler

Elisabeth Time Ellingsen, 51568799

Vedtak om endret tillatelse og forlenget unntak fra BAT-AEL - Nortura SA avd Forus

Vi viser til søknad om endret tillatelse og forlenget unntak fra BAT-AEL fra Nortura SA avd Forus datert 03.04.2024.

1. Vedtak

Statsforvalteren i Rogaland endrer tillatelsen til Nortura SA avd Forus. Tillatelsens med krav og vilkår ligger vedlagt.

Tillatelsen er endret med forlenget unntak fra BAT-AEL, samtidig som flere parametere er lagt til i tråd med BAT-konklusjonene.

Tillatelsen er endret etter forurensingsloven § 11, jf. § forurensningsforskriften § 36-15 fjerde ledd.

Tillatelsen er også vurdert opp mot BAT-konklusjonene for BRAF SA med hjemmel i forurensingsloven § 18 fjerde ledd.

2. Bakgrunn for saken

Nortura SA avd Forus (Nortura Forus) søker om forlenget unntak fra bindende utslippskrav, BAT-AEL, til vann (BREF FDM). Gjeldende unntak og tillatelse ble gitt 22.09.2022 med en varighet ut 2024. Avviklingsplanene til Nortura Forus har forskjøvet seg og derfor søker bedriften om forlenget unntak og endret tillatelse.

Statsforvalteren skal sørge for at bedrifter med tillatelse til forurensende virksomhet reguleres med utgangspunkt i hva som regnes som BAT i den aktuelle bransjen, med eventuelle tilhørende forpliktende utslippsnivåer (BAT-AEL), innen fire år etter EU har offentliggjort slike krav, jf. forurensningsforskriften § 36-19. Kravene for næringsmiddelindustri (BREF FDM) ble vedtatt av EU i BAT-konklusjon 04.12.2019 og krav for slakteri og animalsk bi-produkt (BREF SA) ble vedtatt i BAT-konklusjon 11.12.2023.

Statsforvalteren har også tatt initiativ til å vurdere Nortura Forus sin tillatelse opp mot nylig vedtatt BAT-konklusjoner for slakteri, BREF SA.

2.1 Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad den omsøkte virksomheten er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

Forurensningsforskriften kapittel 36

EUs industriutslippsdirektiv (IED) er tatt inn i norsk rett i blant annet forurensningsforskriften kapittel 36 med vedlegg. Dette innebærer at Statsforvalteren skal sørge for at bedrifter med tillatelse til forurensende virksomhet bruker beste tilgjengelige teknikker (BAT) i den aktuelle bransjen og minst oppnår tilhørende utslippsnivåer (BAT-AEL).

3. Statsforvalterens vurdering

Bedriften driver med slakt og foredling av animalske råstoffer. Med bakgrunn i virksomheten sin kapasitet vil Nortura Forus være omfattet av punkt 6.4 b) i) og punkt 6.4 a) i forurensningsforskriften § 36 vedlegg 1. Nortura Forus er dermed omfattet av BAT-konklusjonene for næringsmiddelindustri (BREF FDM) og slakteri (BREF SA).

Statsforvalteren mottok søknad om forlenget unntak fra BAT-AEL fra Niras AS på vegne av Nortura Forus den 03.04.2024. Planene for avvikling av anlegget har endret seg, og tidsperspektivet er forskjøvet, derfor søker bedriften om utvidet unntak og endret tillatelse. Nye planer for trinnvis avvikling er nå beregnet ut 2028-2030.

Unntak fra BAT-AEL

Statsforvalteren oversendte den opprinnelige søknaden om unntak til Miljødirektoratet for samråd datert 25.05.2022. Forlengelse er basert på samme kunnskapsgrunnlag og det var ikke nødvendig å sende søknad om forlengelse til ny samrådsvurdering.

Tekniske forhold ved anlegget

Det er bestemt at Nortura Forus skal avvikles. Planene for avvikling har blitt forskjøvet til 2028, og bedriften søker derfor om forlenget unntak fra BAT-AEL og at gjeldende utslippskrav beholdes.

På dette tidspunktet, med dagens renseanlegg, er det ikke teknisk mulig å overholde BAT-AEL. Bedriften har gjort en vurdering av hvilken renseteknologi som er nødvendig for å oppnå BAT-AEL. Ytterligere rensing med et nytt biologisk fullrenseanlegg vil være nødvendig for å komme innenfor BAT-AEL for alle parametere.

Bedriften har beregnet kostnadene for å imøtekomme BAT-AEL ved etablering av ytterlig rensing ved anlegget til ca. 50 mill. kr. og driftskostnader på ca. 2,5 mill. kr/år. Bedriften beregner at dette vil utgjøre en kostnad på ca. 22,5 mill. per år fram til avvikling (5 år frem i tid). Det er også spørsmål om det er tilstrekkelig areal for utvidet rensing, i tillegg vil det kreve 4-5 år å bygge og innkjøre ett slikt anlegg. Et nyetablert renseanlegg vil også måtte fjernes ved avvikling. Det er også økt luktutfordringer forbundet med biologisk rensing.

Statsforvalteren vurderer at unntaksbestemmelsen kommer til anvendelse på bakgrunn av uforholdsmessig høye kostnader sammenlignet med miljøfordelen. Bedriften skal også avvikle og redusere produksjon og utslippene over tid, frem til endelig stans.

Geografisk plassering og lokale miljøforhold

Nortura Forus har indirekte utslipp av prosessvann via kommunalt nett og interkommunalt (IVAR IKS) avløpsrenseanlegg, Sentralrenseanlegget Nord-Jæren (SNJ). SNJ har sekundærrensing og har utslipp til Håsteinsfjorden (0242010101-3-C)¹.

Niras har på vegne av bedriften gjort en vurdering av resipienten. Niras viser til Vann-Nett, hvor resipienten er registrert med *moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand*. *Dårlig kjemisk tilstand* skyldes industrigifter som TBT, PFOS, antracen og oktylfenol, som bedriften påpeker ikke stammer fra slakteri og foredlingsvirksomhet. I Vannportalen er påvirkning fra punktutslipp industri og kommunalt renseanlegg (150 000 personekvivalenter) faglig vurdert til å ha *liten påvirkningsgrad* på vannresipienten. Videre viser Niras til at miljøtilstanden for økologiske parametere er vurdert som gode eller svært gode, dette gjelder planteplankton, bunnfauna, nitrogenforholdene og fosforforhold.

Niras sin vurdering er at utslippet blir rensert ved SNJ og at resipienten er godt egnet til å håndtere utslippet fra virksomheten. Statsforvalteren har også sett på ny resipientundersøkelse gjennomført av STIM under oppdrag fra IVAR IKS langs kysten², inkludert ved Håsteinsfjorden. Resultatene viser generelt gode verdier for økologisk tilstand, inkludert TOC verdier som tilsvarer lav organisk belastning ved stasjonene. Rapporten konkluderer med at SNJ i liten grad påvirker resipienten og omliggende havområder.

Virksomheten hindrer ikke vannforekomsten å nå miljømålene sine iht. vannforskriften. Statsforvalteren vurderer at unntaksbestemmelsen kommer til anvendelse på bakgrunn av særlig godt egnet resipient.

Konklusjon

Vi vurderer at søknad om unntak gir en god redegjørelse av nødvendig renseteknologi, kostnader for å installere renseteknologien, vurdering av miljøfordel samt resipientforhold.

¹ Vann-Nett Portal, <https://vann-nett.no/portal/#/waterbody/0242010101-3-C>

² 26.04.2024, STIM Miljø. Resipientundersøkelse utenfor Jæren 2022-2023. rapport nr. 21-2024.

På bakgrunn av opplysningene gitt i søknaden, konkluderer vi med at kriteriene for å gi midlertidig unntak fra BAT-AEL er oppfylt. I revidert industriutslippsdirektiv (IED) er det stilt krav om at det skal gjøres en ny vurdering etter fire år dersom det gis unntak fra BAT-AEL. I samsvar med revidert industriutslippsdirektiv (IED), gir vi utvidet unntak fra BAT-AEL med en varighet på fire år, som betyr ved utgangen av 2028.

Nye grenseverdier er fastsatt i tillatelsens punkt 3. Vi har også valgt å ikke tidsbegrense selve tillatelsen, men kun utslippskravene.

Ordlyden og strukturen i tillatelsen kan være endret. Vilkårene kan være gitt med en annen formulering og i en annen rekkefølge enn tidligere tillatelse, uten at det innebærer noen nye forpliktelser for bedriften. Enkelte utgåtte krav er fjernet.

Statsforvalteren konkluderer med at endringene er akseptable sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2. Etter en samlet vurdering av de forurensningsmessige ulempene ved endringene sammenholdt med fordeler og ulemper endringene for øvrig vil medføre, gir vi tillatelse til endringene på nærmere fastsatte vilkår.

3.1 Begrunnelser for utvalgte vilkår og krav

3.1.1 Bedriftsdata

Nortura Forus er omfattet av 6.4 a) og 6.4 b) i) i forurensingsforskriften § 36 vedlegg 1.

3.1.2 Rammevilkår (tillatelsens punkt 1)

Tillatelsens rammekrav endres ikke.

3.1.3 Utslipp til vann (tillatelsens punkt 3)

Det følger av BAT-konklusjonene hvilke parametere som bør overvåkes og med anbefalt frekvens. BAT oppgir et intervall for bindende utslippskonsentrasjoner (BAT-AEL), med noe variasjon for enkelte virksomheter.

Statsforvalteren har også tatt en vurdering av Nortura Forus opp mot BREF SA. Ny BREF SA inkluderer grenseverdier for tungmetaller og absorberbare organiske halogener (AOX).

Fastsetting av utslippsgrenser

Statsforvalteren gir Nortura Forus midlertidig unntak fra BAT-AEL i fire år. Når en virksomhet får unntak fra BAT-AEL skal det fortsatt stilles krav til de parameterne omfattet av BAT-AEL. Det vil si at Nortura Forus nå får oppdatert utslippskrav til total organisk karbon (TOC), total suspendert stoff (TSS), nitrogen (Tot-N), og fosfor (Tot-P). Grenseverdiene er fastsatt basert på bedriftens utslippsdata for 2023, samt vurdert opp mot renskapasiteten til SNJ og resipienten. For ryddighetens skyld, og for å lett gjøre den årlige rapporteringen, rundes tidsfristen til ut 2028.

Utslippskrav deles i to tabeller, hvorav en tabell har grenseverdier i tråd med BAT-AEL for BREF FDM og BREF SA, som blir gjeldende når unntaket utgår og BREF SA blir gjeldende. Ettersom bedriften har indirekte utslipp er grenseverdiene satt slik at BAT-AEL skal oppnås i lag med rensgraden ved SNJ³. Rensgraden ved SNJ kan variere over tid, og utslippskravene bør tas opp til ny vurdering jevnlig, spesielt ved eventuelle endringer/revidering av tillatelsen.

³ Beregnet basert på rensgrad-statistikk fra IVAR IKS for rapportåret 2023. Tall er rundet av. Det er tatt utgangspunkt i strengeste krav innunder BAT-AEL for BREF SA.

KOF/TOC

I tråd med kravene i tidligere tillatelse ble KOF og TOC overvåket, og forholdet mellom de to parameterne ble beregnet. Nortura Forus skriver i utredelsen 20.02.2024 at de kan gå over til bruk av TOC som parameter. Statsforvalteren sin vurdering er at forholdet mellom TOC og KOF var innenfor forventet verdi, og TOC kan brukes som parameter. Vi oppdaterer tabell 3.1 og 3.2 i tillatelsen til å inkludere en grense på TOC. Grensen er fastsatt basert på utregnet forhold og innsendt dokumentasjon.

Klorid

Nortura Forus har utredet innholdet av klorid (Cl-) i oversendt utredelse av 20.02.2024. Det er varierende utslippstall, forbundet med utslipp av saltlake. Statsforvalteren anser det som nødvendig for bedriften å overvåke klorid. Parameteren må inngå i bedriftens måleprogram med en egnet overvåking frekvens. Klorid legges til som utslippskomponent i tabell 3.1 og 3.2, men vi fastsetter ikke grenseverdi.

Tungmetaller

Det kommer fem av BAT-konklusjonene for slakteri og animalske biprodukter (BREF SA) at tungmetaller av typen kobber og sink kan være påregnelige i utslippet fra slakteri. Bedriften skriver i søknad om unntak at kobber og sink er tatt med i måleprogrammet for 2024. BAT anbefaler prøvetaking to ganger i året. Kobber og sink legges til som utslippskomponent i tabell 3.2 i tråd med BAT-AEL.

AOX

AOX kommer også frem av BAT-konklusjonene for BREF SA. AOX, absorberbare organiske halogener, er en samlegruppe for halogener, fluor, brom, klor og jod og er ofte forbundet med rengjøringsmidler. I likhet med tungmetallene blir AOX lagt til i tillatelsens tabell 3.2.

4. Faktagrunnlag - Naturmangfold og vannforskriften

Utslipp av prosessvann fra Nortura Forus er vurdert under «Geografisk plassering og lokale miljøforhold». Implementering av BAT anses som en innskjerping av virksomhetens bidrag av forurensning, og skal gi økt dokumentasjon av bedriftens eventuelle påvirkning.

Det gjøres ikke endringer i regulering av bedriftens utslipp av kjølevann til Gandsfjorden.

Med de vilkårene for drift som er fastsatt i tillatelsen er vår vurdering at kravene i vannforskriften §§ 4 – 6 ikke er til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Naturmangfoldet skal ikke være påvirket av endret utslippskrav gitt Nortura Forus. Endringen vil kun påvirke avløpsnett og resipienten. Det er flere sårbare områder ved Håsteinsfjorden, inkludert leveområde for fugl, sjøfuglfredningsområde, beiteområdet og landskapsverneområde - Jærstrendene. Utslippet fra SNJ viser ikke til negativ påvirkning av naturmangfoldet. Nortura Forus har utslipp til luft som hovedsakelig påvirker nærliggende boliger, og ikke natur og fugleliv. Statsforvalteren har totalt sett vurdert at virksomheten ikke påvirker naturmangfold i nevneverdig grad, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foretas derfor ingen vurdering av §§ 9 til 12.

5. Saksgang

Statsforvalteren behandler søknader i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

5.1 Korrespondanse

- 22.09.2022: Endret tillatelse i tråd med BAT og unntak fra BAT-AEL ble vedtatt og sendt bedriften.
- 29.01.2024: Nortura Forus sender informasjon om endring i flytteplanene for anlegget.
- 20.02.2024: Oppdatert utredning av utslipp i tråd med tillatelsen krav er sendt Statsforvalteren.
- 23.02.2024: Egenkontrollrapport for 2023.
- 29.02.2024: Statsforvalteren gjennomførte tilsyn ved Nortura Forus.
- 03.04.2024: Søknad om forlengt unntak fra BAT-AEL.
- 29.10.2024: Utkast på ny tillatelse og forlengt unntak oversendes bedriften, kommunen og IVAR IKS for kommentar.
- 01.11.2024: Oversendt kommentar på utkast fra søker.

5.2 Unntak fra høring av saken

Statsforvalteren har vurdert at vedtak om endret tillatelse for forlengelse av gjeldende utslippsgrenser og fastsetting av nye parameter ikke øker faren for forurensing. Saken er på dette grunnlag ikke forhåndsvarslet, jf. forurensningsforskriften § 36-9. Det ble gjort en fullstendig vurdering av bedriftens utslipp og påvirkning på avløpsnett, renseanlegget og resipienten ved sist endring i 2022. Da var også saken sendt berøre parter for kommentar. Dette er en videreføring av de samme kravene, med nye innskjerpet krav om overvåking av nye parametere.

Utkast ble sendt bedriften, kommunen og IVAR IKS for kommentarer. Nortura Forus hadde kommentarer om grenseverdi i tillatelsens tabell 3.1, som ble endret i endelig versjon.

6. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr 29.10.2024. Statsforvalterens behandling av søknad om ny eller endret tillatelser i medhold av forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. forurensningsforskriften kapittel 39. Søker skal betale gebyr for saksbehandlingen av søknader uavhengig av om det blir gitt tillatelse eller avslag i saken. Gebyrets størrelse blir fastsatt av forurensningsmyndigheten i samsvar med forurensningsforskriftens § 39-4. Gebyrene skal samlet sett ikke overstige forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollen.

Arbeidet med tillatelsen er vurdert til å tilsvare gebyrsats 6, jf. forurensningsforskriften § 39-4, som svarer til et samlet ressursbruk av opptil ett ukeverk. Virksomheten skal derfor betale et gebyr på kr. 44 300,-. Vedtaket er gjort med hjemmel i forurensningsforskriften § 39.

Faktura vil bli ettersendt av Miljødirektoratet. Gebyret skal betales senest 30 dager etter fakturadato

7. Klagerett

Nortura Forus og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren.

Med hilsen

Kirsten Redmond Kristiansen (e.f.)
fagleder forurensing

Elisabeth Time Ellingsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

1 Tillatelse - Forlenget unntak fra BAT-AEL (endring 3) - Nortura Forus

Kopi til:

NORTURA SA

STAVANGER KOMMUNE

IVAR IKS

Postboks 360 Økern

Postboks 8001

Postboks 8134 Forus

0513

4068

4068

OSLO

STAVANGER

STAVANGER

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

Nortura SA avd. Forus

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16. og endret i medhold av §§ 11 og 18. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Denne tillatelsen erstatter tillatelse av 04.01.1974 med senere endringer.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Bedriftsdata

Bedrift	Nortura SA avd. Forus
Beliggenhet/gateadresse	Gamle Forusvei 50
Postadresse	Postboks 40
Kommune og fylke	Stavanger kommune, Rogaland
Org. nummer (bedrift)	974311364
Gårds- og bruksnummer	13/154
NACE-kode og bransje	10.110 – Bearbeiding og konservering av kjøtt
NOSE-kode(r)	105.03.23 og 105.03.25 (slakteri og bearbeiding av kjøtt)
Kategori for virksomheten ¹	6.4 a) og b) i)

Statsforvalterens referanser

Arkivkode	Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2020/12656	2014.149.T	1103.0046.01

Tillatelse gitt: 29.04.2014	Endringsnummer: 3	Sist endret: 04.12.2024
Kirsten Redmond Kristiansen fagleder forurensing		Elisabeth Time Ellingsen seniorrådgiver

¹ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

Endringslogg

Endrings- nr.	Endringer av	Arkivkode	Beskrivelse av endring
3	04.12.2024	2024/4872	Fjernet sluttdato for tillatelsen. Punkt 3: Oppdatert parametere i tråd med BAT-AEL, lagt til sluttdato på utslippskrav i tråd med forlenget unntak fra BAT-AEL. Lagt til framtidige BAT-AEL krav jf. BREF SA.
2	22.09.2022	2020/6337 & 2020/12656	Generell oppdatering av mal. Punkt 3: Endring av utslippskrav etter søknad og iht. BAT-AEL Krav til renseanlegg, bufferkapasitet og vannforbruk. Punkt 4: lagt til utslippskrav til luft iht. BAT-AEL. Krav til luftreanseanlegg og kjølemidler. Punkt 8: Støykrav inkluderer forbyggende tiltak. Punkt 14: Krav om utredning av utslipp og tilstandsrapport
1	01.02.2018	2012/37	Punkt 1: Endret rammevilkår Punkt 3: Prosessvann skal kobles på offentlig nett. Nye utslippskrav. Punkt 4. Lukkrisikovurdering av diffuse kilder

1. Produksjonsforhold

Tillatelsen gjelder forurensning fra produksjon av følgende:

Slakt gris:	28 000 tonn/år
Slakt småfe:	3 500 tonn/år
Skjæring/Stykking:	31 500 tonn/år
Foredlede varer:	15 000 tonn/år

Ved vesentlige endringer skal bedriften søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 14. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 14.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4. Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstille prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ innvirkning på miljøet (BAT-prinsippet), jfr. pkt. 2.3. Der det finnes relevante BAT-konklusjoner for virksomheten, skal det nye utstyret være i overensstemmelse med disse, jf. forurensningsforskriften kapittel 36 vedlegg 2.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning, skal bedriften gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr. Hvis bedriften ønsker å endre utslippspunkter som er fastlagt i tillatelsens vilkår, må det søkes om tillatelse til dette. Der utslippspunkt ikke er fastlagt i tillatelsens vilkår, må bedriften avklare med forurensningsmyndigheten om en ønsket endring av utslippspunkt krever tillatelse og eventuelt også spredningsberegninger.

2.5. Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.6. Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 13.7

2.7. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 13.1.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslippsbegrensninger

Følgende utslippsbegrensninger gjelder for punktutslipp:

Tabell 3.1: Grenseverdier med unntak fra BAT-AEL for utslipp med krav om målinger, jf. pkt 11.2

Utslippskilde	Komponent	Utslippsgrenser			Gjelder fra	Gjelder til
		Korttidsgrense konsentrasjon mg/l	Korttidsgrense mengde kg/døgn	Langtidsgrense Mengde tonn/år		
		(midlingstid: døgn)	(midlingstid: døgn)	(midlingstid: år)		
Prosessvann som slippes på offentlig avløpsnett	BOF5	1000	1400	370	22.09.2022	
	BOF5 maks	1400			22.09.2022	
	Fett	55	80	20	22.09.2022	
	Fett maks	100			22.09.2022	
	TOC	700			04.12.2024	31.12.2028
	Suspendert stoff (TSS)	1000			04.12.2024	31.12.2028
	Tot - P	30			04.12.2024	31.12.2028
	Tot - N	115			04.12.2024	31.12.2028
	Klorid (Cl-)	-			04.12.2024	
	Temperatur	Maksimalt 30 °C			21.09.2018	
Vannmengde	358 400 m ³			21.09.2018		

Grenseverdiene gjelder ikke ved opp- og nedkjøring, lekkasjer, funksjonsfeil på anlegget, plutselig driftsstans eller ved nedleggelse av virksomheten, forutsatt at pliktene til å redusere forurensning så langt som mulig (pkt. 2.3), forebyggende vedlikehold (pkt. 2.5) og tiltakspunkt (pkt. 2.6) er overholdt.

Konsentrasjonsgrenser gjelder for uforynnnet avløpsvann.

² Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

Tabell 3.2: Grenseverdier i tråd med BAT-AEL for utslipp med krav om målinger, jf. pkt 11.2

Utslippskilde	Komponent	Utslippsgrenser		Gjelder fra
		Korttidsgrense konsentrasjon mg/l	Langtidsgrense Mengde tonn/år	
		(midlingstid: døgn)	(midlingstid: år)	
Prosessvann som slippes på offentlig avløpsnett	BOF5	1000		
	Fett	55		
	TOC	36,8		01.01.2029
	Suspendert stoff (TSS)	44,4		01.01.2029
	Tot - P	0,5		01.01.2029
	Tot - N	2,25		01.01.2029
	Klorid (Cl-)			
	Kobber (Cu)	0,01		11.12.2027
	Sink (Zn)	0,05		11.12.2027
	AOX	0,02		11.12.2027
	Temperatur	Maksimalt 30 °C		21.09.2018
	Vannmengde	358 400 m ³		21.09.2018

Grenseverdiene gjelder ikke ved opp- og nedkjøring, lekkasjer, funksjonsfeil på anlegget, plutselig driftsstans eller ved nedleggelse av virksomheten, forutsatt at pliktene til å redusere forurensning så langt som mulig (pkt. 2.3), forebyggende vedlikehold (pkt. 2.5) og tiltaksplikt (pkt. 2.6) er overholdt.

Konsentrasjonsgrenser gjelder for uforynnnet avløpsvann.

3.2. Utslippspunkt for prosessavløp

Bedriften skal føre sitt prosessavløp inn på kommunalt avløpsnett med utslipp i Håsteinsfjorden i henhold til de krav som stilles av kommunen for slikt påslipp³. Endring av utslippskrav eller utslippssted i tillatelsen til det kommunale avløpsanlegget, kan medføre at forurensningsmyndigheten stiller nye krav for prosessavløpet.

3.3. Kjølevann

Vann som er brukt til kjøling av produkt skal føres ut i Gandsfjorden 300 meter fra land på 65 m dyp.

Tabell 3.3: Grenseverdier for utslipp av kjølevann til Gandsfjorden

Utslippskilde	Komponent	Utslippsgrense
Kjølevann	Mengde	234 000 m ³
	BOF5	6 500 kg/år
	Temperatur	Maksimalt 30°C

3.4. Sanitæravløpsvann

Bedriftens sanitæravløpsvann slippes ut på offentlig avløpsnett og videre til Sentralrenseanlegget for Nord-Jæren i Mekjarvik. Kommunen er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra bedriften.

3.5. Utslippsreducerende tiltak

3.5.1. Renseanlegg for prosessavløpsvann

For å redusere ordinært utslipp til vann skal virksomheten, i tillegg til bedriftsinterne tiltak, benytte en passende kombinasjon av beste tilgjengelige teknikker for behandling og rensing av

³ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 15A om påslipp

prosessavløpsvann jf. BAT 12.⁴ Renseprosessen kan ivaretas på virksomhetens eget anlegg, eller i kombinasjon med det interkommunale renseanlegget der påslippet finner sted.

Det skal finnes en driftsinstruks og utpekes en driftsansvarlig for renseanleggene og interne tiltak. Drift av renseinnretninger og overvåking av utslippene, skal være en integrert del av driften og inngå i internkontrollsystemet. Driften skal logges og dokumenteres slik at driftsansvarlig til enhver tid er oppdatert og slik at dokumentasjonen kan hentes fram i ettertid.

3.5.2. Bufferkapasitet

For å hindre ukontrollerte utslipp til vann skal virksomheten ha en tilfredsstillende bufferlagringskapasitet for avløpsvann. Buffertank skal være basert på en vurdering av vannets sammensetning og mengder, og påvirkning på renseinnretning og kommunalt avløpsnett. Virksomheten skal innen 04.12.2023 ha ett tilfredsstillende bufferlagringsarrangement iht. BAT 11.⁵

3.5.3. Fettavskiller

Fettavskiller må ikke utsettes for støtbelastninger, høye temperaturer (> 30 °C) eller store temperatursvingninger i tilført avløpsvann. Alkaliske og sure væsker skal nøytraliseres til pH 6,5-9.

3.5.4. Blod

Det er ikke tillatt å slippe ut blod i prosessvannet. Unntak er kun uunngåelige spill ved uttak av innvoller og lignende. Etter stikking skal slaktet renne tilstrekkelig lenge til at blodspillet ved den videre håndteringen av slaktet blir minst mulig. Blodavrenningen må gjøres slik at blodet samles opp.

3.5.5. Vominnhold

Vominnhold må ikke tilføres avløpssystemet. Eventuelt søl av mage- og tarminnhold i forbindelse med flåing og vomuttak skal samles opp før vasking/spyling av lokalene.

3.5.6. Oljeholdig avløpsvann

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeutskiller eller tilsvarende rensenhet.

3.6. Vannforbruk

For å redusere vannforbruk og mengde avløpsvann som slippes ut skal beste tilgjengelige teknikker for drift og rengjøring tas i bruk, jf. BAT 7.⁶

Spesifikt vannforbruk skal dokumenteres. Vannforbruk for bearbeiding av kjøtt skal rapporteres som vannmengde (m³) per tonn råmateriale, beregnet som et årlig gjennomsnitt, jf. BAT-AEPL.⁷

3.7. Avløpsnett

Det skal til enhver tid eksistere et ledningskartverk som viser ledninger som er i bruk internt i bedriften. Kartverket skal være en del av internkontrollsystemet, jfr pkt. 2.5 og 2.7.

⁴ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 1.7. (BAT 12)

⁵ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 1.7. (BAT 11)

⁶ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 1.4 (BAT 7)

⁷ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 9.2 Tabell 17.

Avløpsnettets skal, uten at det medfører uforholdsmessig store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelige teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til:

- a) avløpsvannet mengde og egenskaper og
- b) forebygging av lekkasjer og tilstoppinger

Bedriften skal legge til grunn anerkjente metoder som beslutningsgrunnlag for rehabilitering av avløpsnettets.

3.8. Overflatevann

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

3.8.1. Bruk av utearealer

Det skal ikke skje spyling av utstyr eller kjøretøy på areal som drenerer til vassdrag eller overvannsledning. Det skal heller ikke skje lagring av utstyr, tanker og lignende som ikke er ikke er tilstrekkelig rengjort eller sikret mot lekkasjer, på areal som drenerer til overvannsnettets. Slike operasjoner og slik lagring gjøres innendørs og avløp ledes til renseanlegg.

3.8.2. Lasting og omlasting

Dersom det blir utført operasjoner som f.eks. lasting, omlasting eller lignende der det kan oppstå fare for lekkasjer, er det nødvendig at overvannsledningene kan stenges og lekkasjer samles opp.

3.8.3. Tilsyn og dokumentasjon

Overvannssystemet skal være lett tilgjengelig for inspeksjon og prøvetaking. Bedriften plikter å føre tilsyn med overvannskummer, egne ledningsnett og uteareal, og å ta i bruk tilsynsrutiner i internkontrollsystem for å hindre og for å rette opp feil. Bedriften plikter å ha oppdatert oversikt over ledningsnett, overvannsmengder og fordrøynings effekter som en del av internkontrollsystemet.

4. Utslipp til luft

4.1. Utslipp fra punktkilder

Tabell 4.1: Grenseverdier for utslipp av komponenter med krav om måling, jf. 11.2.

Utslippskilde	Komponent	Utslippsgrense BAT-EAL*	Målefrekvens	Gjelder fra
Røykovn	TVOC	50 mg/Nm ³	Årlig	04.12.2023 ⁸

*Gjelder ikke når utslippet er < 500 g/time

Grenseverdier gjelder ikke ved opp- og nedkjøring, lekkasjer, funksjonsfeil på anlegget, plutselig driftsstans eller ved nedleggelse av virksomheten forutsatt at pliktene til å redusere forurensning så langt som mulig (pkt 2.3), forebyggende vedlikehold (pkt 2.5) og tiltaksplikt (pkt 2.6) er overholdt.

Utslippsbegrensningene gjelder for ufortynnet avgass.

Forurensningsmyndigheten vil på bakgrunn av ny kunnskap kunne fastsette mer presis og eventuelt også strengere grense.

⁸ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 9.3 Tabell 18.

4.2. Diffuse utslipp

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, fjøs, områder for lossing/lasting og renseanlegg, som kan medføre skade eller ulempe, herunder lukt for miljøet, skal begrenses mest mulig.

4.3. Utslippsreducerende tiltak

Virksomheten skal benytte beste tilgjengelige teknikk, eller teknikker med like god miljøbeskyttelse, ved røyking av kjøtt/kjøttprodukter, jf. BAT 29⁹.

Virksomheten skal kun benytte kjølemidler som ikke medfører utslipp av ozonnedbrytende stoffer innen 04.12.2023, jf. BAT 9¹⁰.

4.4. Utslipp fra forbrenningsprosesser

Utslipp fra forbrenningsanlegg/fyringsenheter blir regulert av forurensingsforskriftens kapittel 27.

5. Lukt

5.1. Luktkrav

Luktimmisjonen ved nærmeste bolig, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (konsentrasjon), angitt som maksimal månedlig 99 prosent timefraktal (frekvens og midling). Luktimmisjonen fra røykutslipp kan være maksimalt $2 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (konsentrasjon).

Grenseverdien for luktimmisjon gjelder ikke for bebyggelse godkjent/etablert etter gitt tillatelse etter forurensingsloven av forannevnte type som blir etablert på steder der luktbidraget fra bedriften overskrider eller forventes å kunne overskride fastsatte grenser i tillatelsen.

Bedriften skal ved måling og utarbeidelse av spredningsberegning hvert år dokumentere at rensekravet blir overholdt. Dersom luktrapporten viser overskridelse av luktgrensen skal bedriften umiddelbart sette i hvert tiltak for å redusere luktutslippet, og deretter gjennomføre en oppfølgende måling for å dokumentere effekten av tiltakene.

5.2. Luktrisikovurdering

Det skal foreligge en luktrisikovurdering i tråd med anbefalingene i vedlegg 3 i Miljødirektoratets veileder TA 3019/2013. Diffuse utslipp som oppstår jevnlig må inngå i luktrisikovurderingen. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal luktrisikovurderingen oppdateres.

5.3. Driftsplan og driftslogg

Virksomheten skal utarbeide en driftsplan som skal sikre at luktulempen ved virksomheten begrenses. Planen skal være i tråd med anbefalingene gitt i Miljødirektoratets veileder om regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensingsloven (TA 3019/2013), jf. veilederens vedlegg 4. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal driftsplanen oppdateres.

Bedriften skal daglig føre driftslogg.

⁹ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 9.3 (BAT 29)

¹⁰ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 1.5 (BAT 9)

5.4. Kompetanse

Virksomheten skal sørge for at personell har nødvendig kompetanse om faktorer som påvirker luftforholdene ved anlegget/produksjonen.

5.5. Lukthåndteringsplan og kommunikasjonsplan

Virksomheten skal utarbeide en lukthåndteringsplan og en kommunikasjonsplan som er i tråd med anbefalingene gitt i Miljødirektoratets veiledning om regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven (TA 3019/2013), jf. veilederens vedlegg 5.

5.6. Varsling

Bedriften skal informere forurensningsmyndigheten og naboer når: det planlegges aktivitet som midlertidig kan medføre økt luktbelastning mottak av avfall/råvarer som viser seg å avgi mye lukt (ikke planlagt) utstyr, maskiner eller lignende for behandling svikter.

5.7. Klageregistrering

Bedriften skal ha et system for registrering av innkommende luktklager som skal knyttes til geografisk sted og tid. Disse klagenes skal loggføres. Klagenes bør vurderes mot værdata og avvik fra driftsplanen. Det skal gis en vurdering av årsaken til luktutslippet, og det skal gis en beskrivelse av eventuelle tiltak som iverksettes. Denne informasjonen skal gjøres kjent for naboene og forurensningsmyndigheten.

5.8. Årlig rapportering - lukt

Virksomheten skal årlig sende forurensningsmyndigheten rapport om antall luktklager og en vurdering av antall lukthendelser ved virksomheten det siste året. Det skal gis en beskrivelse av årsaken til de enkelte luktklagene/lukthendelsene, og eventuelle tiltak som er gjennomført for å begrense/stanse utslippet. Dersom driftsforholdene endres skal også rapporten inneholde en oppdatert risikovurdering. Årsrapporten skal også inneholde den årlige luktmålingen og spredningsberegningen, jf vilkår 4.1. Rapporten sendes samtidig med den årlige rapporteringen 1. mars hvert år.

6. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann. Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2¹¹, eventuelt tillatelse etter

¹¹ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

forurensningsloven. Tiltak i forurensede sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensnings-forskriften kapittel 22.

Ved endelig nedleggelse av virksomheten, skal bedriften vurdere forurensningstilstand i grunn og grunnvann med hensyn til mulig forurensning av relevante farlige stoffer som er brukt, fremstilt eller frigitt ved virksomheten og treffe de tiltak som følger av forurensningsloven § 7 og § 20. Plan for tiltak skal sendes forurensningsmyndigheten. Forurensningsmyndigheten kan stille ytterligere krav med hjemmel i forurensningsloven. Se for øvrig pkt. 16.

7. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.7 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe¹².

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket¹³ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

8. Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Hverdager	Lørdager	Søn- og helligdager	Kveld (kl. 19- 23), hverdager	Natt (kl. 23- 07), alle døgn	Natt (kl. 23- 07), alle døgn
55 Lden	50 Lden	45 Lden	50 Levening	45 Lnight	60 LAFmax

Lden er A-veiet ekvivalent støynivå for dag/kveld/natt med 10 dB/5 dB tillegg på natt/kveld.

Levening er A-veiet ekvivalent støynivå for kveldsperioden 19-23.

Lnight er A-veiet ekvivalent støynivå for nattperioden 23-07.

LAFmax er A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene innenfor perioden, målt/beregnet med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting

¹² Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

¹³ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

Støygrensene gjelder ikke for ny bebyggelse av forannevnte type som blir etablert på steder der støybidraget fra bedriften overskrider eller forventes å kunne overskride fastsatte grenser i tillatelsen.

8.1. Støysonekartlegging

Bedriften er omfattet av krav til støykartlegging iht. forurensingsforskriften kapittel 5.

8.2. Forebyggende tiltak

Bedriften skal iverksette støyrisiko-reduserende tiltak i samsvar med beste tilgjengelige teknikker, jf. BAT 14.¹⁴

9. Energi

9.1. Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.7. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse. BAT eller bedre skal i størst mulig grad legges til grunn for energiledelsesystemet.

9.2. Energilogging og energiregnskap

Basert på bl.a. logging av energiproduksjon, energistrømmer og energibruk, skal bedriften lage og oppdatere et energiregnskap som identifiserer alle energistrømmer med størrelser.

Om nødvendig skal det monteres målere for energiproduksjon og energibruk som gir bedriften tilstrekkelig oversikt til å etablere og oppdatere et energiregnskap.

9.3. Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

9.4. Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. pkt 11.5.

Spesifikt energiforbruk for bearbeiding av kjøtt skal rapporteres som MWh per tonn råmateriale, beregnet som et årlig gjennomsnitt, jf. BAT-AEPL¹⁵.

10. Avfall

10.1. Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. For materiale som utnyttes som biprodukt, skal det

¹⁴ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 1.8. (BAT 14)

¹⁵ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 9.1 Tabell 16.

foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylt. Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Avfall som oppstår i bedriften, skal primært søkes ombrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt mulig gjenvinnes på annen måte.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.¹⁶

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

10.2. Håndtering av avfall

All håndtering av avfall skal foregå slik at det ikke medfører avrenning til grunn eller overflatevann. Sjenerende støving skal unngås. Farlig avfall skal ikke lagres lenger enn 12 måneder.

Animalsk avfall, fett og gjødsel skal lagres slik at det ikke medfører luktulempen eller avrenning.

Strø fra dyrebiler, vominnhold og gjødsel skal håndteres i henhold til gjødselvereforskriften.

Det skal til enhver tid finnes dokumentasjon på at Nortura Forus har avtaler om spredeareal for gjødsel, eventuelt at det finnes dokumentasjon på at gjødsel er levert til anlegg som er godkjent av Statsforvalteren. Tilsvarende skal det også finnes dokumentasjon på at strø fra dyrebiler og vominnhold er levert til godkjent anlegg.

11. Utslippskontroll og rapportering til Statsforvalteren

11.1. Kartlegging av utslipp

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til luft og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (måleprogram) (punkt 11.4). Bedriften skal også kartlegge virksomhetens bidrag til støy, jf. punkt 8.

11.2. Utslippskontroll

Bedriften skal kontrollere og dokumentere utslippene til luft og vann ved å gjennomføre målinger. Målinger består av volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning. Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter oppgitt i tabell 3.1, 3.2, 3.3 og 4.1 under punktene 3 Utslipp til vann og 4 Utslipp til luft.
- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten
- andre komponenter der det følger av BAT-konklusjoner at det skal foretas målinger.

¹⁶ Se blant annet avfallsforskriften av 1.6.2004 nr 930 og kapittel 18 i forurensningsforskriften av 1.6.2004 nr 931.

Bedriften skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking - analyse - beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

For utslipp av komponenter som er oppgitt i tabellene 3.1, 3.2, 3.3 og 4.1, skal bedriften årlig foreta en faglig begrunnet vurdering av utslippsmengde og rapportere dette i henhold til punkt 11.5.

11.3. Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- utføre målinger etter EU-standard når kravet følger av BAT-konklusjoner som gjelder for virksomheten
- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Bedriften kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Bedriften må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.
- delta i sammenlignende laboratorieprøving (SLP) og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium for de parameterne som er regulert gjennom presise grenseverdier, når bedriften selv analyserer.
- jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og - frekvenser gir representative prøver. Denne vurderingen skal utføres av fagkyndig tredjepart.
- jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr

11.4. Måleprogram

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll (måleprogram) som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll. I programmet skal bedriften redegjøre for de kartlagte utslippene (punkt 11.1 første avsnitt), gjennomføringen av utslippskontrollen (punkt 11.2) og kvalitetssikring av målingene (punkt 11.3).

Programmet for utslippskontroll skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til luft og vann, samt støy, med en oversikt over alle utslippstrømmer, volum og innhold, til luft og vann.
- en beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking - analyse - beregning) for hver strøm og komponent.
- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering.
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens).
- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse.
- hvis aktuelt, en begrunnelse for valgt frekvens for deltagelse i SLP og/eller verifisering av analyser med et akkreditert laboratorium.
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir.

Programmet for utslippskontroll skal holdes oppdatert.

11.4.1. Prosessavløpsvann

Det skal tas minst 24 døgnblandeprøver hvert år av rensert prosessvann som skal analyseres av akkreditert laboratorium. Prøvene skal tas som mengdeproporsjonale uttak. Halvparten av prøvetakingene skal skje i perioder med størst produktionsaktivitet og størst vannutslipp. Dersom det viser seg at det er stor variasjon i verdiene fra døgnblandeprøvene, kan det vurderes å gå over til ukeblandeprøver. Ukeblandeprøver skal utelukkende inkludere døgn med drift.

11.4.2. Vannforbruk

Vannforbruk skal registres slik at forbruket ved enkeltprosesser i størst mulig grad kan identifiseres. Timesverdier og døgnverdier skal loggføres.

11.4.3. Temperatur og pH

Temperatur og pH i prosessvannet skal kontinuerlig registreres rett før prosessvannet går inn i rensaneanlegget. Temperatur skal loggføres før fettutskiller.

11.5. Rapportering til Statsforvalteren

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik fra foregående år via www.altinn.no. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

For utslipp av stoffer der utslippsbegrensningene i punkt 3 og 4 ikke er fastsatt ved presise grenseverdier, vil forurensningsmyndigheten ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vurdere behovet for å fastsette mer presise, og eventuelt strengere, grenser.

12. Miljøovervåking

Det er ikke satt krav til miljøovervåking.

Bedriften plikter å sørge for eller bekoste gjennomføring av undersøkelser av kvaliteten på overvannet og effekten på resipienter dersom det blir nødvendig. Dette gjelder også virkningen av utslipp av kjølevann.

13. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

13.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produktionsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc og fremtidige klimaendringer.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

13.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere miljørisikoen. Dette gjelder både sannsynlighetsreducerende og konsekvensreducerende tiltak. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

13.3. Beredskap

Dersom de forebyggende tiltakene ikke har redusert miljørisikoen til et akseptabelt nivå, må bedriften utarbeide en beredskapsplan med utgangspunkt i miljørisikoanalysen i 13.1.

13.4. Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide og begrunne

- a. organisering av beredskapen
- b. nødvendig beredskapsutstyr
- c. nødvendig mannskap
- d. responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

13.5. Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

13.6. Beredskapsplan

Miljørisikoanalyse, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av bedriftens internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier. Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

13.7. Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

13.8. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹⁷. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller.

¹⁷ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

14. Undersøkelser og utredninger

14.1. Utredning av utslipp

Bedriften skal kartlegge/utrede innhold av komponenter som er regulert under BAT i utslipp til luft og vann. Bedriften skal utføre nødvendige målinger for å kunne bestemme innhold (konsentrasjon og mengde) av de aktuelle komponenter i utslippene.

Utslipp til luft:

1. Prøvetaking av TVOC, og vurdering av om utslippet er omfattet av BAT-AEL¹⁸.

14.2. Tilstandsrapport om mulig forurensing av grunn og grunnvann

Bedriften skal vurdere behovet for å dokumentere forurensningstilstanden i grunn og grunnvann, jf. forurensningsforskriften § 36-21. Denne vurderingen skal gjennomføres i henhold til trinn 1-3 i Miljødirektoratets veileder M-630/2016 *Tilstandsrapport for industriområder*. Vurderingen skal sendes Statsforvalteren innen 01.12.2023.

Dersom Statsforvalteren med utgangspunkt i denne vurderingen finner at tilstanden i grunn og grunnvann må dokumenteres, vil bedriften bli pålagt å utarbeide en full tilstandsrapport i henhold til trinn 4-7 i Miljødirektoratets veileder M-630/2016.

15. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Statsforvalteren så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

16. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Statsforvalteren.

Statsforvalteren kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Statsforvalteren kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹⁹. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Statsforvalteren innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Statsforvalteren i god tid før start er planlagt.

¹⁸BAT-AEL for utslipp til luft fra røykkammer, jf. BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 9.3 Tabell 18

¹⁹ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

17. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

VEDLEGG 1**Liste over prioriterte miljøgifter, jfr punkt 2.1.**

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2` ,6,6` -tetrabromo-4,4` isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Triklosan (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkyfenoler og alkylfenoletoksylder

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE

4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte PFOS, PFOS-relaterte forbindelser	forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350